

Asia: LVM/1770/03/2016

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi maantielain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esityksestä

KUUMA-seutu kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä laiksi maantielain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. KUUMA pitää tärkeänä, että lakiesitys turvaa osaltaan maantieverkon liikenteellisen palvelutason ja toimivuuden pitkäjänteisesti, eikä laatutaso heittelehti suunnittelemattomasti ajan kuluessa. KUUMA-seutu ilmaisee myös huolensa uudistukseen liittyvästä mahdollisesta sääntelyn ja byrokraattisuuden lisääntymisestä.

Tienpidon yleisiä vaatimuksia, palvelutasoa ja kunnossapitoa sekä valvontaa koskevan sääntelyn kehittäminen (4, 13, 13 a, 15 o, 33, 100 b §:t)

Luvun 1 pykälän 4 mukaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädettäisiin maanteiden luokittelusta valta-, kanta-, seutu- ja yhdysteihin. Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädettäisiin, miltä osin maantiet kuuluvat valtakunnallisesti merkittävään runkoverkkoon. Valta- ja kantateiden ohella runkoverkkoon voisi erityisestä syystä kuulua myös muita liikenteellisesti merkittäviä maanteitä.

KUUMA-seutu pitää tärkeänä, että kunnille varataan mahdollisuus lausua mielipiteensä teiden luokittelusta. Luvun 1 pykälään 4 tulisi lisätä kirjaus luokittelua koskevasta kuulemismenettelystä.

Luvun 1 pykälässä 13 on kuvattu tienpitoa koskevat yleiset vaatimukset. KUUMA-seutu kannattaa esitettyjen näkökohtien rinnalla myös liikenneturvallisuuden edistämisen kirjaamista pykälän 13 alkuun. Myös tavaraliikenteen toimivuuden ja kestävästi liikkumisen edistäminen tulisi lukea mukaan yleisiin vaatimuksiin.

Liikennetehtävien kokonaisuus maakuntaudistuksessa

Luvun 1a pykälän 15b mukaan valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan on sisällytettävä 10 - 12 vuodeksi laadittava ohjelma, joka sisältää valtion, maakuntien ja kuntien toimenpiteitä. KUUMA-seutu pitää ohjelmaa tervetulleena ja erittäin tarpeellisenä instrumenttina liikenneverkon pitkäjänteisen kehittämisen kannalta. Luvun 1a pykälään 15b tulisi kuitenkin kirjata, että ohjelma tulisi laatia tiiviissä vuorovaikutuksessa myös kaupunkiseutujen MAL- ja liikennejärjestelmäsuunnitteluprosessien kanssa.

Luvun 1 pykälässä 15d kuvataan valtakunnan ja maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun valmistelua koskevaa menettelyä. Luvun 1a pykälässä 15d tulisi lisäksi erikseen kuvata, miten vuorovaikutus valtakunnallisen, maakunnallisen ja kaupunkiseutujen MAL- ja liikennejärjestelmäsuunnitteluprosessien kanssa varmistetaan.

Luvun 1b pykälässä 15k säädettäisiin tienpidon ja liikenteen nelivuotisesta, vuosittain tarkistettavasta suunnitelmasta, joka olisi laadittava jokaiselle maakunnalle. Suunnitelma laadittaisiin maakunnan omassa valmistelussa tai tienpitoalueella maakuntien välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti. Suunnitelman hyväksymisestä päättäisi se maakunta, jota suunnitelma koskee.

KUUMA-seutu katsoo, että luvun 1b pykälässä 15k tulisi kuvata erikseen suunnitelmaa koskeva kuulemismenettely. Kunnille tulisi turvata mahdollisuus lausua suunnitelmaluonnoksesta, sillä suunnitelman linjauksilla on suoria vaikutuksia kuntiin ja kuntalaisiin.

Luvun 2 pykälässä 15q säädettäisiin maantien suunnittelun tehtävistä. Luvun 2 pykälään 15q tulisi kirjata, että maanteiden suunnittelun tulisi perustua myös kaupunkiseutujen MAL- ja liikennejärjestelmäsuunnitelmiin.

Luvun 2 pykälässä 22 säädettäisiin, että tiesuunnitelmassa on esitettävä selvitys siitä, miten siinä on otettu huomioon valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet. Edellä mainittujen suunnitelmien rinnalla luvun 2 pykälässä 22 tulisi mainita myös kaupunkiseutujen MAL- ja liikennejärjestelmäsuunnitelmat.

Luvun 7 pykälässä 99 ehdotetaan, että Liikennevirasto tienpitäjänä hyväksyy yleissuunnitelmat ja tiesuunnitelmat. Luvun 2 pykälän 15s mukaan kuitenkin muuta maantieverkkoa kuin valtatieä, kantatieä tai vilkasliikenteistä seututietä koskevien suunnitteluperusteiden laadinnasta ja hyväksynnästä vastaa maakunta. KUUMA-seutu pitää tarkoituksenmukaisena, että maakunnalle osoitettaisiin toimivalta päättää muun tieverkon eli valtateiden, kantateiden ja vilkasliikenteisten seututeiden ulkopuolisen verkon yleissuunnitelmista ja tiesuunnitelmista.

Luvun 7 Pykälän 103 1 momenttia muutettaisiin niin, että nähtäväksi asettamista ei tekisi kuntalain mukaisesti kunta, jolle asiakirjat toimitetaan, vaan tienpidon yhteistyöalueen tulisi ilmoittaa asiakirjojen nähtäväksi asettamisesta. Päätös ja asiakirjat olisi pidettävä yleisesti nähtävillä tienpidon yhteistyöalueen maakunnissa kunnan sijaan. KUUMA-seutu pitää muutosta kuntalaisdemokratian näkökulmasta ongelmallisena, sillä asiakirjoihin perehtyminen omassa kunnassa ei olisi enää mahdollista. Asiakirjojen nähtävillä olo lähellä kuntalaista tulisi turvata.

Ratalain muutokset

Rautatien suunnittelua koskevassa pykälässä 8 säädettäisiin, että radan suunnittelun tulisi perustua muun muassa valtakunnalliseen ja maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan. Näiden rinnalla pykälässä tulisi mainita myös kaupunkiseutujen MAL- ja liikennejärjestelmäsuunnitelmat.

Muut huomiot

Lakiesitykset eivät ota kantaa julkisen joukkoliikenteen toimivuuteen tai resursointiin. Joukkoliikennetehtävä on maakunnille vapaaehtoinen.

Helenius Henrik
KUUMA-seutu liikelaitos